

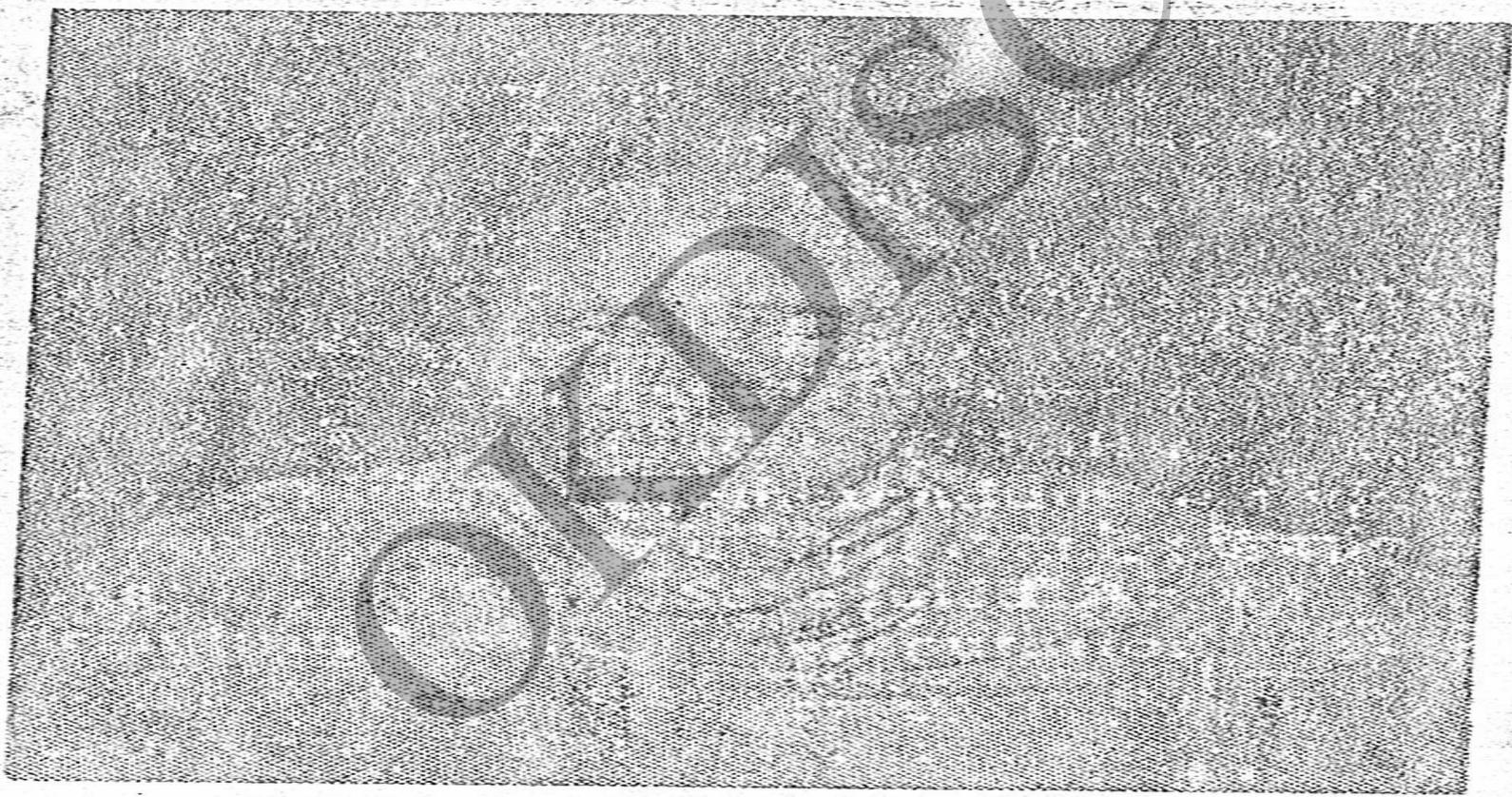
মেংনা বাঁউ

যাওথি

জীহীলাও

—সতীশ চন্দ্র বসুমতাৰী।

Handwritten notes in Bengali script, including 'H.S. & M.P.', 'Author', and a signature.

লিখনি : মুসো ডি, লাজ্জাবী।

মেংনো বোঁও মাওথি জাঁহীলাও

—সতীশ চন্দ্র বসুমতাৰী।

(ছুংদো জাঁউ-খোৰাং)

শিৰশিৰি :

মুলী ডিন্বেশ্বৰ নাৰ্জ্জাৰী, বি, এ, বি, টি :

গামি আৰী পোঃ বাসুদেৱবিজ।

জিলা : গোৱালপাৰা, [অসম]।

A brief life history of late Satish Chandra Basumatary, a great social reformer and one of the pioneers of Bodo language and literature, the 1st General Secretary of Tribal & League the first President of Assam Tribal Sangha.

First Publication :—

The Silver Jubilee Celebration and 18th Session of Bodo Sahitya Sobha, Date : 18th, 19th & 20th

Feb /77 at Bhatarmari [Kokrajhar].

Copy published : 1000 [one thousand]

Copyright reserved by the author.

Published by :
NARZARY BROTHERS
C/O BISWA NATH NARZARY.
VILLAGE : NORTH SIJUGURI
P. O. —PATGAON
Dist : Goalpara, Assam;

ঃ বাইফাংনায় ঃ

৩৯শীশ চন্দ্র বসুমতাৰীয়া 'ট্ৰাইবেল লীগ' আৰু 'ট্ৰাইবেল সংঘ'ৰ নিচে সৈখী-ফাথৰতুল্লা (সত্যনিষ্ঠা) মাওথি মানসিমান ।

আং মানথিৰে বিধাঙ (৩৯শীশ বসুমতাৰী) আনামনি ছায়েনাও ধানাই ট্ৰাইবেল মানসি ফাথৰি থাকাই যায় খামানিথৌ মাওদাংমোন বেয়া দা একা এনৈ বেবখাংবায় (প্ৰতিকলিত হৈছে) । বিধাংনি নাথানাই-য়াওনী দানি ট্ৰাইবেল মানসিকোৰনি মাহাৰী, হাৰীমু আৰু সাংগঠনিক খামানিয়া জোগাখাংনী যাদাং ।

আং মানথিনাইয়াও বিধাঙা ব্যক্তিগত হিচাবনী যা এৰা মাহাৰী হিচাবনী যা যে বলাৰী গাৰীছি খামানি মাওলাঙাথে ।

থাঙনি :

ছেলেকগাঙ

পোা: কমলপুৰ
(vill — গড়মুৰ সত্ৰ, মাজুলি)

জিলা : শিৱসাগৰ, অসম ।

মুশ্ৰী কাৰ্ক চন্দ্র দলে

২/২/৭৭ ইং

ট্ৰাইবেল বেট হাউচ, গৌহাটী
(মৌনাথিলি স্ত্ৰ ঘটা)

বাওনায়

যায় মানষিকোৰা বৃহমাণ্ড খানাই কিবাট বংশনি মানষিকোৰনি
খাকাই খানানি মাওবোদোং আৰু বুৰ্বোদোং, যায়কোৰা বেছাৰনি মহাবী,
হাবীমু আৰু খোৰামখো ফোছাবনো, ফেহেবনো আৰু ফোছাওনো নাজাবো-
দোং আৰু যায়কোৰা বে আখুখো লানানৈ অৰায় খামানি মাওগোন বিধাং
মোননি আখায়ো বে বিছাবুখো গংগ্ৰাটৈ আৰু গোসী গোখাটৈ বাওনায়
যাবায় ।

বাওগ্ৰা :
মুক্তী ডি, নাৰ্জ্জাবী ।

মেংনৌ বৌঙে মাওখি জৌহোলাও

- ৩সতীশচন্দ্র বসুমতাৰী ।

জৌনায়

বাংলা ১৩০৮ মাইখাইনি শ্ৰাবন ডানাও গোৱালপাৰা জিল্লানি
কোকৰাঝাৰনি ছিঙাও খানায় ভালুকমাৰী গামোয়াও বিধাঙা জৌনায়
মোনী । “আংনি বয়সগ্ৰা দা ৭৩ বোছোৰ পুৰা যাবায়, দিন তাৰিখখো
আফায় আফায় খিছালাংনো হায়খৈ—” হোনানৈ খাংনায় পাঁচ কাল্জন
বাংলা ১৩৮০ চনাও গাওনি ঘ’ৰাও আংনি ছিগাঙাও গাওনি
খুগাজ্জোংনো বু’দোংমোন ।

দিনৈ বাংলানি ১৩৮৩ চন আৰু বিখাংনি জৌনোমা ১৩০৮ চন ।
গোসীজ্জোং গোসী খাংলাৰী মৌনদাং হায় হায় মৌনো । বে সমাও গুফুছা-
ফ’ৰা (ইংনাজ) আসামাওৰী ছোগ্ৰোবকৈয়ায় । গুফুছাকোৰনি বাইজী
খংনাইনি সম । গুফুছাকোৰ বাইজী খুংনাইনি সমাও বিখাংনি বিফাআৰী
সচে মৌজাদাৰ মৌন । বিফানি মুঙা যাদোং ৩ঠাণ্ডাৰাম বসুমতাৰী
আৰু বিফানি মুঙা ৩খৌলৌ বসুমতাৰী । বিমা ‘খৌলৌ’আ ‘গাজ্জী’
হাংনৈবী গাব্জি যানায়মৌন । দানি কোকৰাঝাৰ আৰু গোসাইগাও
আঞ্চলিক পঞ্চায়তনি গোবাং অঞ্চল বিখাংনি মৌজাদাৰীনি ছিঙাও
গাওঁলৈগামৌন । ‘বিপু মৌজা’ আৰু ‘ছিবাংমৌজা’আ বৈ-সমাও বিখাংনি
মৌজাদাৰীনি এলেকাধৌন মৌন । মৌজাদাৰী মৌনায়নি অগী লীগী
মানিনাং মৌজাদাৰ ৩ঠাণ্ডাৰাম বসুমতাৰীয়া ভালুকমাৰীনিফাই দানি
‘দেৱৰগামোয়াও ঘ’ গায়ছম ফৈনানৈ মৌজাদাৰ হাবাখো খুংফৈয়া ।
দেৱৰগামোয়াও কৈনানৈ সমাও ৩সতীশ বসুমতাৰীআ দজে-দে আৰু
গথোছা ।

ফৰায়ছা সম (ছাত্ৰ জীৱন)

সেৰফান গুড়ী এল, পি স্কুলাও হাফ্ৰেননটন বিধাংনি ফৰায়ছা জীউৱা জাগায় জেনো। বে স্কুল আ দানি সেৰফান গুড়ী গানী গেজেৰ'ও-মোন। খানানা মোনী বৈ সমনি সাছে মূংদাংখা মাষ্টাৰ ৩খৰ বসুমতাৰী-আ বিধাংনি মাষ্টাৰমোন। বিধাংখো মানষিক্ৰ' ৩খৰ হেগ্ৰে হাট্টানৈবী বৃভীমোন। “আংহা ঠিক গাছোআও গৈলিগা। জ'নো হাগো আং ই'ব জী ১৯১১ চনাও এল, পি, পাছ খালাননটন ধুববী হাইস্কুলাও পঢ়'য়ইহয়। বে সমাও স্বাহা অঞ্চল'ও এল, পি, স্কুলা গংনৈ-গংখালোমোন আৰী হাইস্কুলা ধুববীআও লোমোন।”—বিয়ো বিধাং ৩বসুমতাৰীনি গাওনি খুগানি বাও। ইংৰাজী ১৯১৯ চনাও ধুববী হাইস্কুলনিফাই খেটিক পাছ খালাননটন বে সমনি আসামনি গংছলো কলেজ কটন ক'লেজাও (cotton college) ভৰ্ত্তি যাইহয়। কটন কলেজাও নৈ বাছাৰ পঢ়'ইয়। I. A. (Intermediate) নি টেট্ট পৰীক্ষায়াও পাছ যানানৈ ফাইনাল (final) আঞ্জাংখো হোনায় যায়াখিছে। ইংৰাজী ১৯২০ চনাও ছাত্ৰ জীৱনা জীবুখায়। গাওনি বাওৱৈ: “১৯২০ চননি ডিচেম্বৰ ড'নাও আং কলেজ নাগাব। ” নাথায় মানো? নাথায় মানো?—বে ছাংনাইনি ফিল্লয়াওনী দঙো বিধাংনি জীওনি গীনাং বাও যাক'বখো বিধাঙা গাওনি জীওৱাও গাওনি স্বাব-কাৰিক্ৰাং দিহ্লিগাংনো নাযাদাংমোন। বে সমাও মহাত্মা গান্ধী, চিত্তৰঞ্জন দাস আৰী ভাৰতনি গীবাং সানছুমা ফিছাফা কংগ্ৰেছ জাতীয় দলনি মাধ্যমজাং ভাৰতনি উদাংখীনি থাকাই বায় যেবৈ হাগো গুবুন গুবুন কামানিয়াও মদং আৰী হেফাজাব হানাতগো হাট্টানৈ গাব্জিয়া, হাংখাইয়। বে গাব্জিনাইখো আসামনি মানষিক্ৰা খানায়ী আৰী

মোনো বাঁউ মাওখি জীহীলাও

গুবুন গুবুন কামানিয়াও হেফাজাব হায়। বে গাব্জিনাইখো বড়ো ফিছাফাৰী খানাদাংমোন বড়ো ফিছা মানিনাং ৩মতীশ বসুমতাৰীয়াৰী। বিনি থাকাইনী ইংৰাজী ১৯২০ মাইখাইনি উনাও আৰী লেখা-পঢ়া খালাননটন যায়খিছে। আই, এ, নি ফাইনেল আঞ্জাংখোৰী আঞ্জাং লানায় যায়খিছে। লেখা-পঢ়া নাগাবনটন Non-Cooperation Movement (অসহযোগ আন্দোলন) আও বাৰচাম গাবাছে জাবী বিদ্দিনো ভাৰতনি উদাংখীনি থাকাই, স্বাদাবনি মানষিক্ৰাৰনি মাজাংনি থাকাই স্বাবা মাওনো আংহ ছুংজেনাইছে। ইংৰাজী ১৯২০ চননি ডি চম্বৰ ড'নাও পঢ়াইনাইখো নাগাবনটন উন বাছাৰ ১৯২১ চননিফাই ১৯২৩ চন ছিৰা বিধাঙা “কচুগাওঁ কবেষ্ট বিজাৰ্ড” ছিঙাও বসবাস খালাননটন মানষিক্ৰাৰনি মাজাংনি থাকাই স্বাবা মাওনো নাযায়। বে সমাও 'বেগাৰী প্ৰখা'আ জীবীবৈনী বলবৎ থাবমোন আৰী কবেষ্টনি মানষিক্ৰাৰখো মৌহো ছৈম'বা'নি ব্যৱহাৰ খালাননটন যায়ামোন। বিনি 'প্ৰ'তিকাৰ' খালাননটন থাকাই জীমাও ছাবনায়াও বিধাঙা বে সমনি ইংৰাজ শাসক্ৰনি মেগনাও গাংলৈয়। বিধাংনি নাযানাইয়াও কবেষ্টনি মানষিক্ৰা জাবীৰ উপকাৰ মোনদাং হাট্টানৈ দাবী মানষিক্ৰা বৃভী।

বিধাঙা ইংবাৰী ১৯২৩ মাইখায়াও মূত্ৰীমা হাজাৰী বসুমতাৰীজাং স্বাবা যায়। গধ' গখায়নি মাদাও—হোৰ ছা সানৈ—৩অমিয় বসুমতাৰী, মূত্ৰী প্ৰসন্ন কুমাৰ বসুমতাৰী আৰী হিজাওছা সাধাম—৩বাংনী বসুমতাৰী, ৩মিছি বসুমতাৰী আৰী মূত্ৰীমা মঞ্জুসতা বসুমতাৰী।

...

কৰ্ম জীৱন

বিধাংনি গোলাও কৰ্মময় জীউনি বাখাৰীখৌ ফৌবসায়খি-
নাইয়া গোলাব, - নাথায় - মৌনখিনো গীনাং। মানীনা বিধাংনি কৰ্ম
জীৱনজীং দানি শক্তিকানি (20th century) আসামনি বড়ো-কছাৰী
ফৌলেবনিগো নঙ, আসামনি সমগ্ৰ ট্ৰাইবেল হাবীফৌনি জৌগাখাং-
নাই (Development) নি বাখাবী নাংজাবুনতৈ (জড়িত) দঙো।
জীবীৰ গুচুঙেৱাৰী বিধাংনি কৰ্মময় জীৱনখৌ এহে বাইখিনাইনি ফাৰি
লানায় যাৰায়। বহাই বিধাংনি কামানিনি [কাৰ্য্যায়লীৰ] বেচেন
[মূল্যায়ণ] এৰা মৌজাং গাজ্জিনি জেবী বাখা বুনাই যানায় নঙ।
বিধাংনি মা মা হাবা মাওবাঁদাং বেফৌবখৌলো গুচুঙে বাইখিনো হাট্টাই-
নায় বদাং। বিধাংনি কৰ্ম জীৱনখৌ গুবুন গুবুন মানষিক্কা, সানচুটৈ
বিজ্জিৎগিৰিফা যায় যেবৈ মৌজাং এবেনী বিজ্জিৎনী হাগৌ। নাথায়
নৈবে বাইখিনায়গো মৌজাং যাগীৰ সান্নানৈ বিধাংনি কৰ্ম জীৱনখৌ
খাওতৈ ষালামনাই য'বায়। মৌনহেয়া যাদাং— ১। সামাজিক,
সাংগঠনিক আৰী বাছনৈতিক জীৱন আৰী গুবুনা যাদাং—
২। সামাজিক, সাংস্কৃতিক আৰী সাহিত্যিক জীৱন।

সামাজিক, সাংগঠনিক আৰী

ৰাজনৈতিক জীৱন।

“আয়ৌ মেংনী বৌঁঙে মাওখিলা ? বড়ো মহাসভা
গ ইছোন নাইনি গেজেবজাং গাঁদীলাংনাই হাবিখৌ বাখাংনী নাংছৌৰ
জীউতৈৰ মৌনতৈ মৌনৈ নাংজাবুয়া বেখৌ বইবা বড়ো ফিছাকানী

মৌনখিগৌ। ট্ৰাইবেল লীগদানানৈ বাছনৈতিক আৰী সামাজিক
লামায়গো বে হাবীখৌ মৌনৈ কংনী নাংজাবুয়া বিনি খৌবাংস্বাৰী
বইনিবা গৌছী ছিৎগাও গৌৱং দঙ। দিঁনৈ জীওনি বেলাছে সমাওবা
নাংনি বে মাওনাং, বে নাংজানায়া জীবাথে জীং বাখায়া জীহীলাও
নাংনি বে মেংনী বৌঁঙে আৰী বানী বৌঁঙে মাওখুলা আখুখৌ।”

বেফ'ৰবাদি বাওজাং 'কোকবাৰাৰ জিল্লা বড়ো সাহিত্য সভা'য়া
বিধাংখৌ বাখায়া - ইংৰাজী ১৯৭৩ মাইথায়, ১৪ জাহুৱাৰী - বনাম-
গুডীআও জৌথুমনাই বাছৌৰ গাটৈ জৌথুমমায়গো।

ফৰায়ছা সমনিফাইনী বিধাংয়া সাছে মৌজাং কৰ্মীমৌন। বে
সমনি “আসাম বড়ো ছাত্ৰ সন্মিলন”আ বিধাংমৌনহানী গায়ছনায়।
গাওনি বাওতৈ : ইংৰাজী ১৯১৯ চনাও আং কলেজাও থানাই সমাওনী
‘বড়ো ছাত্ৰ সন্মিলন’খৌ গায়ছনায় যায়। বিনি ছিগাং (প্ৰথম)
চেফ্ৰেটাৰীয়া ওকপনাথ ব্ৰহ্ম মৌন। বড়ো ছাত্ৰ-সন্মিলননি প্ৰথম
অধিবেশনা যাদাংমৌন ‘কোকবাৰাৰ উচ্চ প্ৰাইমাৰী’ (Kokrajhar
Upper Rimary) স্কুলাও। আফংগিৰিয়া যাদাংমৌন ডিক্ৰগডনি
যহনাথ দাস। যহনাথ দাস বিধাংয়া উনাও ‘খাখুৰী’ উপাধি
লায়া।

দ্বিতীয় অধিবেশনা যাদাং—পুঠমাৰী এম, ভি, স্কুলাও আৰী
তৃতীয় অধিবেশনা যাদাং—টপকাই এম, ই, স্কুলাও ৬. আংহা আৰী
বিনি বাংছিম গালীয়াও গৈলিয়া।”

কোকবাৰাৰ উচ্চ প্ৰাইমাৰী স্কুলাও ছিগাং (First) ‘বড়ো ছাত্ৰ
সন্মিলন’ জে থুমনায়গৌনী ‘বিবাৰ’ মুংনি আলোচনী দিহনায়নি প্ৰস্তাৱ
লায়। ওকালীচৰণ ব্ৰহ্ম (উলৈ—চিৎৰ গামিনি) লিবনাই আৰী
ছাপবুনানৈ ফৌহাওনাই ‘শ্ৰীমৎ পৰমহংস কালীচৰণ ব্ৰহ্মনি জীউ খৌবাং’-
য়াও এবে দঙো : শ্ৰীকৃত যাদব চন্দ্ৰ খাখুৰীখৌ জৌথুমনাইনি গাহায়

খ'লামনার্নৈ ছাত্র জোথুমনার জাজেনার্নৈ ; বিয়াও উনাও জিৎনার প্রস্তাবখৌ লানায় যাদাং :

- ১। প্রস্তাবা বড়ো ছাত্রফোবনি জোথুমনার নাম।
- ২। বি জোথুমনাইরা বছবাও খনফা জায়গা জায়গা যার্থাং।
- ৩। হাইস্কুলেও কলেজেও পঢ়ায়নার ছাত্রফা 'বিবাব' নামে খববনি বিলায় দিহায় যার্থাং।
- ৪। অভিযর্থনা সন্তানি জোথুমনার গাহায় অমফা/মেথুব পাটিনায় যার্থাং। আসামনি বড়ো ছাত্র-ফোবনি, বড়ো কছাবী হাবীনি আৰী আসামনি জৈয়াম ট্রাইবেল হাজ্জানি বাবজেরায় 'বিবাব' খৌবাং বিলাইনি নেহাখাবী মালীয়া যাদাংমোন বিখাং বসুমতাবী।

বিখাংয়া 'বড়ো মহাসভা'নিকা সাছে গাহায় মাওথিমোন। 'বড়ো মহাসভা'নি ছিগাং (First) গাহায় নেহাখাবী (General Secretary) আ যাদাংমোন ঊশোভাৰাম ব্রহ্ম উনাও ঊকপনাথ ব্রহ্ম আৰী বসুমতাবী বিখাংমোনহা বে অহুষ্ঠানখৌ দিখাংনার্নৈ গিদিং খালামো।

বাংলা ১৩৩২ চনাও 'বড়ো ছাত্র সন্মিলন'নি ৭ম (Seventh) বাৰ্ষিক অধিবেশনা কামরূপ জিল্লানি ই, বি, বেলগুৱে হাইস্কুলেও (বঙ্গিয়া বেল ষ্টেচননি হাবথি) আও যায়। লীগাছে 'বড়ো মহা-সন্মিলন'নি প্রথম (First) অধিবেশনকা জোথুমনাই যায়। বে জোথুমনাইনি আফাংগিৰিয়া যাদাংমোন যত্নাথ খাবুৰী আৰী অধিবেশন খুংনাইনি অভিযর্থনা কনিটিখাও দঙোমোন - ববিচল্লু কছাবী আৰী যোগেন্দ্র কছাবী। আৰী লীগাছে দংবাওয়ীমোন শত্ৰু উজীৰ, গোপাল উজীৰ ছুৰ্গা মোজাদাব আৰী ছাৰবা ছাৰবা। 'বড়ো মহা সন্মিলন'নি দ্বিতীয় অধিবেশনা জোথুমনাই যাদাংমোন-গোৱালপাৰা জিল্লানি ধুবুৰী মহকুমানি ভাওবাওড়ী হোৱায় মনেছে গামিয়াও। তৃতীয় অধিবেশনা জোথুমনাই যাদাংমোন বজাইগামীনি স্বাহা বোমাবী

আজ্জমাও। লীগাছে "আসাম বড়ো ছাত্র সন্মিলন'নি ১০ (Tenth) অধিবেশনকা বহাইনী খুংনাই যায়। বেয়া যাদাং বাংলা ১৩৩৬ সাল আহিন ডাননি বাখা। — "বে অধিবেশননি আফাংগিৰিয়া যাদাংমোন ঊকপনাথিৰি বায়চৌধুৰী। আৰী লীগাছে কৈদাংমোন নীলমনি কুকন আৰী তেজপুৰনি মহাদেৱ শৰ্ম্মা।" — বসুমতাবীয়া আংনি ছিগাঙাও খুংনাই বাও।

মানিনাং বসুমতাবী বিখাংয়া বে অধিবেশনখৌ জীৰীৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ হাংনাই বুংয়া আৰী বে অধিবেশনাও নুজাকৈনাই মানষি ফোবনি যুঙখৌ বাইখাঙা। বহাই বসুমতাবীনি বাওৱৈ বুঙা বালানা ঊকপনাথ ব্রহ্মনি বাওজাং বুংনাই বাবায়। সভাত উপস্থিত থকা বিনিষ্ট ভক্ত মহোদয় সকলৰ ভিতৰত শ্ৰীযুত কানীচৰণ ব্রহ্ম, শ্ৰীযুত কাতিমল ব্রহ্ম, শ্ৰীযুত নবপতি চন্দ্র বসুমতাবী, শ্ৰীযুত বেলবুংৰাম চৰ্দাৰ বাছাছব, শ্ৰীযুত কবেশ্ব নাৰায়ণ ব্রহ্ম মণ্ডল, শ্ৰীযুত গোপাল চন্দ্র উজীৰ, শ্ৰীযুত যাদব চন্দ্র খাধুৰী, শ্ৰীযুত বলিচাঁদ দেৱ কাৰ্জ্জি, শ্ৰীযুত সতীশচন্দ্র বসুমতাবী, শ্ৰীযুত মালসিং ব্রহ্ম, শ্ৰীযুত দীনানন্দ স্বামী, শ্ৰীযুত অদৈতানন্দ স্বামী ও শ্ৰীযুত শ্যামাচৰণ ব্রহ্ম, শ্ৰীযুত বনবাছু কছাবীৰ নাম বিশেষভাবে উল্লেখযোগ্য। — 'আসাম বড়ো ছাত্র-সন্মিলনৰ কাৰ্য্য বিৱৰণী' — (বোমাবী দশম অধিবেশন)নিকাই হোৱায়।

'আসাম বড়ো ছাত্র সন্মিলন' আৰী 'আসাম বড়ো মহাসন্মিলন'নি কৰ্ম্মা মানিনাং বসুমতাবীয়া উনাও Assam Plains Tribal League নি সাছে গীগাম, গীবা, সানচুই মে মাওথি যান্নাট্ছে। ইংৰাজী ১৯৪৬ চনাও বিখাঙা Assam Plains Tribal League নি General Secretary যায়। গাওনি বাওৱৈ : — "ইংৰাজী ১৯৪৬ চনাও (আং দানখৌ বাওবায়) ধূপধবানি স্বানজাহা মনেছে গামিয়াও Assam Plains Tribal League নি অধিবেশনাও ঊগীমবৰ দেউৰীয়া

কামানি এংগ বনাইলাই আংনা চেফ্রেটাৰী বিবানখৌ হায়ী।”
 বে ট্ৰাইবেল লীং মুনি বাজ্জেন্তিক দলখৌ ববে চনাও গায়ছমাং
 য'য় মোন বেখৌ গাওঁলৈয়ে বুনী হায়ী। মানিমাং বসুমতাৰীয়া
 বুয়া: “চাৰ চাইমননি দৈদেননায়াও কৈনাট 'কনিচন'নি সমনিফ্ৰাইনী
 Assam Plains Tribal League খৌ দানাইনি ফাবি লানাই
 যাদাং ” বাখায়া নংগৌ। ব্ৰহ্ম ধোৰাম ফাছাওগিৰি ● টিপকাইনি
 ৬শ্ৰীং কালীচৰণ ব্ৰহ্ম দেৱনি দৈদেননায়াও বে বড়ো দৈদেনগিৰিফ্ৰা
 চাৰ্ চাইমন চাহেবজাং শ্বিগঙাও নুজাহৈয়া ইংবাজী ১৯২৯ মাইথাইনি
 ২ [নৈ] জাহুৱাৰী দানাও। কালীচৰণ ব্ৰহ্ম দেৱজাং লোগাছে দঙো-
 মৌন মানিমাং চৰ্দাৰ বাহাচুব মেজ্বৰ চুবাদাৰ বেলবুংৰাশ, যাদৰ চজ
 থাথুৰী আৰী ছাৰবা ছাৰবা লোগাছে ধুবড়ীনি উকীল মোং গিয় ছুদ্দন
 আহমেদ ধৌবা লাংকানাই যাদাংমৌন ইংবাজী বাওঁৰৈ বাখা বাইফাংনা
 হায়াইনি। নাথায়, বিথাং আহমেদ বাবুখৌ উনাও নুজানায় সমাও
 লাংকানাই যায়াইখৈ ”

বিথাং ৬সতীশ্চন্দ্ৰ বসুমতাৰীয়া সাংগঠনিক এৰা আত্মগঠনিক
 খামানি মাওনাইনি অনুগায়েবা এহে চাকবি মাওনাই আৰী
 মৌজাদাৰী বেংনাইনিবা অঞ্জাং লায়ী। গাওনি বাওঁৰৈ: “ইংবাজী
 ১৯২৮-২৯ চনাও কমলসিং এম, ভি, স্কুলাও আংৰী English Teacher
 হিচাটৈ যোগদান হানি। ১৯২৯ ৩০ আৰী
 ১৯৩০-৩১ চনাও আং মৌজাদাৰী খামানি ১৯৩২
 চননিফ্ৰাই ১৯৪২ চিম গোসাইগাওঁ তহচিল অফিচাও তহচিল অফিচাও
 মুহুৰী হিচাটৈ খামানি বাওঁৰী।
 বিনি উনাও ১৯৪২ চননিফ্ৰাই ১৯৪৫ চননি আগষ্ট দানচিম
 সেৰফানগুড়ী তহচিল অফিচাও তহচিল মুহুৰী হিচাটৈ কামানি মাওনাং।
 ভাৰতমা উনাংশ্ৰী মায়নি ছিগাং ১৯৪৩ চননি 'সাধাৰণ

বিবৰ্চনা'ও আং Independent Candidate হিচাটৈ contest
 খামানিমাওনাং।”
 ইংবাজী ১৯৪৬ চনাও Assam Plains Tribals League নি
 (উনাও Assam Plains Tribals Sangha) গাহায় নেহাখাৰী
 আৰী আফাংগিৰি যানাতৈ বিথাঙা বেছেবাং ছাবা মাওবোদাং বেখৌ
 বাইফাং জীবাং জীবোং গালাও যাণান। বিনি থাকাইনী বহাই গীনাং
 বাখাখৌলো হানায় যানাইছে।

Assam Plains Tribals League নি General Secretary
 যানাতৈ বিথাঙা আসামনি ট্ৰাইবেল ফোৰনি অৱস্থাতী study (অধ্যয়ন)
 খামানি আৰী ট্ৰাইবেলনি অস্থবিধাকোবেখৌ জীবত্ৰাং হোনাইনি বাহা
 নাগিৰী। Assam Plains Tribals ফোৰনি অস্থবিধাকোবেখৌ ভাৰত
 চৰকাৰনী মৌনখিহনী নাজানাইয়া বিথাঙানী ছিগাং। বেয়া ১৯৪৭
 চননি বাখা। বে সমাও পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহেৰুৱা 'অন্তবৰ্তী
 চৰকাৰ'নি দৈদেনগিৰি। বিথাং বসুমতাৰীনি দৈদেন নায়াও Assam
 Plains Tribals ফোৰনি তৰফনিফ্ৰাই দিল্লীয়াও থাংনাতৈ শিৰিনাং
 নেহেৰুনি আখায়াও গাংহে Memorendum হৈনায় যায়া। ভাৰত
 চৰকাৰনি আখায়াও আসামনি Plains Tribalsফ্ৰা হৈছেংগাই
 Memorendum আ খেনী। বে Memorendum নি বাখাকোবেখৌ
 যেবে দঙো বিবাংদিনী বহাই দিহিনায় যাবায়। (অন্যটৈ উনাও নায়)

ইংবাজী ১৯৪৯ চনাওৰী বিথাঙা Scheduled Area নি থাকাই
 গাংহে Memorendum হৈবাওঁৰী। বে deputation আও সাখাম
 ট্ৰাইবেল দৈদেনগিৰি দিল্লীয়াও থাংদাংমৌন। বিথাংমৌনহা যাদাং—
 সতীশ্চন্দ্ৰ বসুমতাৰী, ডব্বক শইকীয়া আৰী যোনা হাজাৰিকা।

বিনি উনাও বিধাঙা ইংৰাজী ১৯৬৫ চননি মাৰ্চ দানচিম Assam Plains Tribals Sangha নি আফাংগিৰি যানানৈ মা মা খামানি মাওবোদাং বেথৌ বইবৌ মৌনথিঙাগৌ। ১৯৬৫ চনাও গুরুভাৰাআও (কোকৰাঝৰ মহকুমা) জোথুখনাই 'আসাম ট্ৰাইবেল সজ্বনি অধিবেশনা'ও বিধাঙা সজ্বনি খামানিফ্ৰাই অবসৰ লাগৌ।

ইংৰাজী ১৯৫১ চন আৰু ১৯৬১ চননি সাধাৰণ নিৰ্বাচনাও বিধাঙা Assam Legislatine Assembly নি মেম্বাৰ যানৌ থাকায় Contest খাগামদৌমৌন—বে বাখা.খাৰী মৌনথিয়ে বাওবৌ গৈয়া।

—•••—

A MEMORANDUM of ASSAM PLAINS TRIBES.

Published by—S. C. Basumatary,
General Secretary—ASSAM PLAINS TRIBAL LEAGUE.
P. O. Serfanguri
Dist. Goalpara, Assam.

A MEMORANDUM on behalf of the Assam plains Tribes for their safeguards in the Future Constitutions.

The Tribal people of Assam had been the original inhabitants of and the ruling tribes of Assam before the advent of the British rule. The Tribal people even now feel proud of their glorious past-whose remnants are still to be found in the different parts of Assam. They were the most numerous people then, and their rule had been the most happy in the history of Assam. Exploitation of one community over other was not known to have existed during the period of their rulers.

But on the advent of Brahminism in Assam and due to their preachings some of the Tribal people became converted to Hinduism. Thus gradually they became the minority community in Assam having been broken up into many sections.

During the British rule and under the various reforms during their rule upto 1935, the welfare and advancement of the Tribal people had never attracted the serious attention either of the British rulers or of the much more advanced communities to whom the Government of the country had been entrusted.

In the reforms of 1935 an attempt was made to include some representatives of the Tribals, on an experimental basis, so that, they might also have something to do with the Government of the country. Without any basis of representation the Tribals were allowed to have four separate tribal seats in the plains which were filled up by Separate Electorate system. Since then the Tribal people have become much more politically conscious and organised themselves and had been trying their best to make a headway towards advancement. The Tribal people have become very much conscious of their politico-socio-economic conditions and today, as a result, we can find amongst them educated and advanced leaders as well. They had even been included in the Cabinet of the Province.

Now that a Constitution of Free India is going to be framed including that of the future Constitution of Assam, the Tribal people of Assam plains have become much more united to see that sufficient safeguards can be secured for them in the coming Constitutions so that they may not be exploited by any of the advanced communities in the future Free India.

Assam being a land of minorities has problems quite peculiar of its own which need the careful thought and consideration of the future planners of Assam's Constitution. In view of these facts, the Tribal people of the Plains of Assam beg to submit the following provisions for their safeguards in the coming Constitutions for the consideration of the leaders of the country.

The plains Tribal people of Assam according to the 1941 census numbers 14,94,490 excluding the Surma Valley figures and includes the following tribes—namely, Kacharis, Rabhas, Lalungs, Mikirs, Miris and Tea Garden Tribes living outside garden areas. Many of the Tribes were left out and wrongly included in the numbers of other communities in the 1941 Census; and together with the natural increase of the population after the Census of 1941, it is certain that the number of the plains Tribes of Assam today, will not be less than 20,00,000. As already stated, on account of the apathy and neglect of the past Governments of Assam, the Tribal people had been most backward in all respects.

Even though the people had tried their utmost to improve their lot since 1935 they have not been able to take their rightful position in the affairs of the country today. Literates among them will not exceed 5p. c. of their population and their socio economic conditions are also very bad. The Tribal people, thus, had not advanced as the other communities of the province. These facts alone will clearly show the necessity of sufficient Statutory Safeguards for them in the future constitutions. Therefore, the Tribal people of the plains of Assam beg to submit as follows:—

1. That the Fundamental Rights of citizenship shall be equal in the same degree to all the Tribal people, made subject to the limitations prescribed by law in respect of any Fundamental Rights as and when demanded by the Tribal people.
2. That there shall be reservation of seats for the

Tribal people in respect of elections to all Legislative bodies—Central, Provincial, Urban and Rural—on the ethnological basis, irrespective of any religion, of percentage of their population and that weightage at 25 percent of seats thus allotted may also be added to the number of seats thus reserved.

3. That the following Tribes and Races residing in the Plains of Assam are to be considered as forming the Plains Tribal people of Assam:—

Kacharis	Hajongs,
Boro-Kacharis,	Motoks,
Mech-Kacharis,	Morans,
Dimasa-Kacharis,	Abors
Thengal-Kacharis,	Mishmis,
Sonowal Kacharis,	Dufflas.
Rabha-Kacharis,	Singphos,
Deoris,	Khamptis,
Miris,	Akas
Mikirs,	Any Naga or Kuki Tribes.
Lalungs	Tea Garden Tribes living outside
Garos	Garden areas

4. That in view of the backwardness of the Tribal people and the fact that the majority under all forms of democratic government usually put obstacles to the way of enjoying equal rights and self-determination by the minorities and in view of the existing fear, doubt, suspicion, and distrust amongst the different communities, aggravated much more by the attempts made from time to time by the much more advanced and influential communities to force their will upon

the backward minorities, the Tribal people feel that they should till such time as a healthy atmosphere is not created, be allowed to select and elect their own representatives to the seats reserved for them on a separate Electorate system, without the help and interference of any other community or outside political party. The Tribals would however, welcome the day when they would feel secure and there would be no longer be any necessity for separate Electorate.

The above is the considered opinion of the Plains Tribal people of Assam as a whole, as their only and best political safe-guard and therefore, they urge upon the political leaders of the country to give a sympathetic consideration to this demand of the Tribal people irrespective of any other personal views.

5. That there shall be a Statutory Cabinet in the Centre and the Provinces where the number of the Tribal members shall be proportionate to their numbers in the Legislatures.

6. That the Tribal people should have a sufficient share in the enjoyment and application of any money which may be provided out of public funds by the State, Local, Urban or Rural budgets for educational, religious, or charitable purposes, so that these backward Tribal people may progress towards equal advancement with other communities, as speedily as possible.

7. That the Tribal people must be ensured of adequate facilities for instruction in their educational institutions through the medium of their own vernacular, especially in the Primary Stage :

8. That there should be sufficient provisions to ensure that the Tribal people get their due share in all public Offices, Trades, Commerce, and Industries according to their population.

9. That sufficient Statutory provisions may be made to ensure full protection to the lands of the Tribal people, so that, it may not be encroached upon or exploited by other Non-Tribal communities and further to ensure that sufficient lands may be provided for them for the future expansion of the Tribal people.

10. That the Tribal members of the Cabinet in the Centre or Provinces together with the Tribal members of the Legislatures may be entrusted with full powers to see that the provisions of safeguard made in the Constitutions for the Tribal people are effective.

11. That as the Tribal people generally carry arms for their protection in the hilly tracts and jungly areas where they mainly reside, there should be such provisions made as to allow the Tribal people to keep and bear arms without any restrictions.

We, the signatories to this memorandum, which is the approved memorandum of the Plains Tribal people of Assam, as a whole request all the Members of the Constituent Assembly and the Members of the Advisory Committee to give a most sympathetic and careful consideration to the above demands of the Tribal people of Assam Plains, and further request that sufficient safeguards are made by them in the Constitutions of Free India and Assam, so that, the

Tribal people of the Plains of Assam can feel secure and live a free, happy and contented life.

1. Sd. Satish Chandra Basumatary,
Secretary, Assam Plains Tribal League.
2. Sd. Karka Chandra Doley, M. L. A. (Assam)
member working Committee Assam Plains Tribal
League,
3. Sd. P. M. Sarwan M. A, M. L. A. Indian Christian,
President Tea Garden Tribes.
4. Sd. B. K. J. Sarwan. M. L. A. (Assam) Tea
Garden Tribes.
5. Sd. Samson sing Engti, Secretary,
KARBI ASSAM-DURBAR. (Mikir Jatiya Mahasabha)
6. Sd. Aniram Basumatary, President, All Kachari
Association, Assam.
7. Sd. Lankeswar Gohain, Ex-President and
Representative of Motok Moran League, Assam.

Dated, Shillong,
the 20th, March, 1947.

By direction, copy forwarded to—

.....for necessary action.

General Secretary,
Assam Plains Tribal League.
P. O. Sherfanguri.
Goalpara, Assam.

সামাজিক, সাংস্কৃতিক আৰু সাহিত্যিক জীৱন ।

বড়ো হাৰীনি সাংস্কৃতিক আৰু সাহিত্য জৌগাখাংনাইনি থাকায় বিখ্যাত দ্বিধিবাং হাৰা মাওলাংদৌং বেয়াঁ সীমা নাংথাও আৰু বাখুয়থাও বড়োনি নাথৌ ধীৰাম, ব্ৰহ্ম ধীৰাম আৰু কৃষ্টি কলানি দামনাই, দেনাই, মোছানায়, এৰনাই, দাঁনাই, হেবনাই, দান্নাইকীৰখৌ বিখ্যাত জীৱৰ মাজাং মীনা মৌন আৰু উন্দৈ সমনিক্ৰাইনা ফীছাবনা ফেহেবনা আৰু ফীছাওনা নাৰাবীদৌংমৌন । কৃষ্টিকলানি ফীছাওনাই হাৰানি মৌনছে গেদেব কামানিয়া গাসীখাংথাও । বেয়াঁ যাদৌং ইংবাজী ১৯৫৫ চননি বাপু । বিখাংনি দৈদেংনায়াও ২৬ জানুৱাৰী গণতন্ত্ৰ দিৱস'আও (Republic Day) আসামনিক্ৰাই বড়োনি দামনাই, মোছানায় মেথায় খন্নায়খৌ ছিগাং দিহুইহৌ হাৰা ভাবতনি বাজখাওনি দিল্লী মৌগোবাও । বড়ো ফিছায়া ভাবতনি 'কৃষ্টি-জগত'আও বে ম'ইথাইনিক্ৰাই গৌজৌ মানিয়া মানৌ । বড়োনি মোছানাংখৌ নুনানৈ কপিকতানি Statesman খৌবাং বিলাইয়া ঐঠৈ লিৰদৌংমৌন : "The Kherai dance of Assam is a pleasant surprise."

বিখাং বহুমতাৰীনি সাহিত্যিক জীৱা অৰাই বাখুইথাও (শলাগীৰ লগীয়া) । মানোনা বিখাঙামী যাদৌং বড়োনি গিৰি (First) খৌবাং-বিলাই বিবাব'নি নেহাখাৰী মৌন । ইংবাজী ১৯২৪ চনাও ছিখাং 'বিবাব' খৌবাং বিলাইয়া জীৰ্নাম মানৌ । Secondary Stage নি বড়ো টেক্সট বুক প্ৰোডাকচন্ কমিটিনি নেহাখাৰী আৰু মুদাংথা খুন-ফাওথাই গিৰি মুখী কমল কুমাৰ ব্ৰহ্ম, এম, এ, নি বাঙৰৈ :

"বিবাবনা বড়ো" বাওনি দিছন্ জেৱায় লিখু'ম বিজাপ । বে বিবাব'নি জে'ৰে'ৰ জাংনী, বিখাং মৌনহা খন্ডায়, মেথায়, বায়খায় আৰু মানসু'মে গাসীজৌং লিখনাং বুদ্ধা ছ'লৌ দিছন্ দৌংমৌন । মুখী সতীশ

বহুমতাবীনি গোৰ্ণো দাৰ্শনিক বাওনি 'বন্দাচী ফাগ্লি' বাদি ছ'লোফ্ৰা বে
 বিবাৰাওনা ওখাবদোংমোন। বড়ো খুনলাইনি বে বিবাৰ-যুগৰ্ণো ইং ১৯২০
 নাইথাইনিফ্ৰাই ইং ১৯৪০ মায়থায়ছেম হমনা হাগো।"—জাবীমিল্লি
 বিশায়াও বড়ো খুনলায়—বড়ো ॥ দিল্লন গাদো ॥ ইং ১৯৬৪ চন।

"ভাৰত হাদাবনি উদাংশ্ৰীনি থাকায় ছোমাওছাবনায়নি বাব হাওয়াঅ
 যেন্না ভাৰতনি খোনা-খনলা ছায়গাছিম নাংছাৰদা হৈয়া হোন্লান বড়ো
 ফৰায়ছাফ্ৰাবী খৌছে যানানৈ উদাংশ্ৰী এবা গাওনি হাৰিনি জোনাথনি সান-
 খাংনা নাযাৰ্থ আৰী বড়ো ফৰায়ছা আফং গাটছন জেন্না। নিনি বাবান্না
 'বিবাৰ' হোন্নায় বড়ো বায়থায় লিবথুম বিলাই নৃবাগীয়া—যায় লিবথুম
 বিলাই-অ-অসমীয়া বাও এবা হাৰি দাপ্ৰা গোবা ফোৰজোং মেলেমনি ফেব-
 ফাথিনায় এবা নাযান'য়ান মুগা। যায় বিবাৰ'নি গাংছে কপি (Copy)
 মায়থাইনিফ্ৰায় ১৯৪৭ মায়থায় এবা ভাৰত হাদাব উদাংশ্ৰী মৌনযাসিন
 ঠাংনানৈ থাৰ্য্য।"—বড়ো ফৰায়ছাফ্ৰাবনি নোজাব (An observation of
 Bodo students) : Constitution of All Bodo student's
 Union 1969 -কে, কে, নাৰ্ছ্ৰাবী।

'বিবাৰ' লিবথুম বিজাপনি অনগায়ৈৰী বিধাং বহুমতাবীয়া 'জেন-
 থকা' হোন্নায় গাংছে খোৰাংবিলাইনিৰী নেহাথাবীমোন। বে 'জেনথকা'
 খোৰাংবিলাইয়া ইং ১৯২৬ চনাও জোনাম মৌন
 ফৰায়ছা সমনিফ্ৰাইনী বিধাঙা খন্থায়, বায়থায় আৰী মেথায় লিবো-
 মৌন। উমাও কমলসিং এম, ভি, স্কুলাও মাষ্টাৰ হিচাবে কামানি মাও-
 নাই সমাও বিধাঙা খুন-ফাওঠাই-লিৰী। বিধাঙানী ছগাং (First) বড়ো
 বাওজাং খুন ফাওঠাই লিবগিৰি। নাইফিনজায়ৈ, বিধানি-অব, দৌবছোন-
 জোহালাও, লায়মুগী বাণী'আ বিধাং লিবনায়।

'বিবাৰ' যুগনি বড়ো খুনলাইখৌ মৌনথনাই লাগা লাগা বিধাং
 বহুমতাবীনি সাহিত্যিক জীৱননি বাথুখৌ মৌজাংয়ে মৌনথিনা থাকায়
 আৰীবাও কমল কুমাৰ ব্ৰহ্ম বিধা নি বাওৰৈ বুংবাওনাই যাবায় : "বে
 যুগনি (বিবাৰ যুগ) বড়ো খুনলাইখৌ জোনাম হোগ্ৰাফোৰনি মুঙ: যাদোং—
 মানাও গেদেং মুশ্ৰী ৰূপনাথ ব্ৰহ্ম, মুশ্ৰী সতীশ চন্দ্ৰ বহুমতাবী, মুশ্ৰী

মদাবাম ব্ৰহ্ম, সুবেশ্ৰ নাথ ব্ৰহ্ম, বথীকান্ত ব্ৰহ্ম বিধাংমোনহানী বিধাংমোন, চান
 বড়ো হাৰিনি গেজেৰাও লেখা বাওগ্ৰোদোংমোন আৰী বড়ো বাওনি খুনলায়
 সৌৰজিনোৰী বিধাংমোনহানী লামা দিছ্ৰিগ্ৰোদোং। বিধাংমোন জ'য়ে দিছ্ৰায়
 মুশ্ৰী মদাবাম ব্ৰহ্মনি ছুজুনায়াও ওখাবনায় "খন্থায়-মেথায়" বিজাপানী
 বে যুগনি দিছ্ৰন জেন্নায় বিজাপ। বেনি ছায়াও বিধাংমোনহা গাওবা-গাও
 লেখাৰী লিংদোংমোন, বাংছিনখোনা ছাফায়নায় য়ায়াঠে। বিদ্দি লিংনাই-
 নি বাংছিন্নানী ভাওঠিনা (নাটক) আৰী, খন্থায় এবা কবিতা। মুশ্ৰী
 সতীশ চন্দ্ৰ বহুমতাবী আৰী মুশ্ৰী দ্বাবেন বহুমতাবী মৌনহা বাংলা
 নাটকনিফ্ৰায় ছাপায়নানৈ এবা বেফোৰ নাটকনি ছায়খোং লানানৈ গোবা
 নাটক লিংদোংমোন।

... .. বেফোৰ ভাওঠিনাফ্ৰাও লিংগিৰিফোৰনি গোৰ্ণো ছানছুমৈ
 গাৰ্মী আৰী ভাওঠিনানি খান্থিয়া গেওছাবনানৈ ওখাবদোং। সেজপীয়েবনি
 ভাওঠিনানি খান্থিগাবখৌ বিছিনি ভাওঠিনাফ্ৰাও নৃয়া।"

সতীশ চন্দ্ৰ বহুমতাবীয়া আংনি ভিগাঙাও বুদোংমোন—"দৈলুং
 বাণী লাইমুখীয়া মৌনছে ইউবোপীয়ান গল্পনি ছায়া লানানৈ লিংনায়,
 মাথাছে নাটকনি নামফোৰখৌ আংহা গাৰ্চীধাও গৈলিয়া। ছৌলাংনাই
 গামি—খোপ্ৰাগামী, ছোলমাৰী গামীনি মানষিক্ৰা মৌনথিনা
 হাগো।" বিধাঙা ভাওঠিনা বিজাপনোৰখৌ লিবদোংমোন—
 কমলসিং এম, ভি স্কুলাও Teacher হিচাবে কামানি মাওনাই সমাও।
 বহাই থাৱানী ও দ্বাবেন বহুমতাবীয়া বিধাংজাং লাগীছে ভাওঠিনা ফোৰ'জী
 আৰী উনাও গাওনা লিৰী। খুন-ফাওঠাইগিৰি (নাট্যকাৰ) ওদ্বাবেন
 বহুমতাবী বিধাংয়া সতীশ চন্দ্ৰ বহুমতাবীনিফ্ৰায় বড়ো বাওৰৈ ভাওঠিনা
 লিবনাইন তুলুংগা (Spirit) খৌ মৌন। ও কালী কুমাৰ ব্ৰহ্ম লাহাবী
 স্কুজুনায়া খন্থায় বিছং মুংনি বিজাপনাও সতীশ চন্দ্ৰ বহুমতাবী লিবনাই
 গাংনৈ ভাওঠিনানি মুং মৌন। গাংছেনি মুঙা 'নাইফিন-জায়ৈ' আৰী
 গাংছেনি মুঙা—'বিধানি অব'।

শিৰিনাং ও বহুমতাবী বিধাঙা গাও-গাওনি দিমানি বাওজাং স্কুলাও
 লেখা পঢ়া খালামনাইখৌ উলৈ সমনিফ্ৰাইনী লুবেৰী দোংমোন। উনাও
 Assam Plains Tribal League নি General Secretary
 যানানৈ বিধাঙা বে বাথুখোৰী গুৰুত্ব হোনানৈ সানবদোং আৰী থাগোমনি

আসামনি Plains Tribal ফৌবনি গাওবা-গাও বিমানি বাওখৌবা স্কুল।ও ফৌবৌ-নাংগৌ হৌন্নানৈ আসাম তথা ভাবত চবকাবনি ছিগাঙাও হাগৌমনি বুংবৌমাং ।

ইংৰাজী ১৯৪৭ মাইথায়াও ভাবতনি অন্তবতী চবকাব'নি দৈদেনগিৰি পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহেৰুনি আখাইয়াও হৌন্নায় Memorandum খৌ বেখেওনানৈ নায়ালা বেখৌ জাং মৌনখিনী মৌনী। বে Memorandum নি স্নি (৭) নম্বৰ।ও এবৈ লিবনাং দত্তো : That the Tribal people must be ensured of adequate facilities for instruction in their educational institutions through the medium of their own vernacular, especially in the primary stage.

Assam Plains Tribal ফৌবনি মৌনছে হাজা বড়ো-কছাৰী ফৌবনি 'বড়ো সাহিত্য সভা' আ বিখাং বহুমতাবী Assam Plains Tribals League নি General Secretary যানানৈ থানায় সমাওনী জৌনৌম মৌনী। ইংৰাজী ১৯৫২ মাইথাইনি ১৬ নভেম্বৰ।ও আসামনি গোৱালপাৰা জিলানি বাহুগামৌয়াও জৌনৌম মৌন্নায় 'বড়ো সাহিত্য সভানি ছিগাং (First) দানৈ আফাংগি (Delegate Meeting) আফাংগিৰি বিমানখৌ বিখাঙানী কজুনদৌমৌন ।

ইংৰাজী ১৯৫৩ মাইথায়াও বে সমনি আসাম চবকাবনি দৈদেনগিৰি (নেতা) বিষ্ণুৰাম মেধি বিখাংনি আখাইয়াও বড়ো বাওখৌ স্কুল।ও ফৌবৌ-নাংগৌ হৌন্নানৈ ছিগাং First)) Memorandum হৌন্নায়।ও বিখাঙাব। সাছেমান । 'কেকবাৰাব ডিষ্ট্ৰিক্ট বড়ো সাহিত্য সভা' ইংৰাজী ১৯৬৮ চননি ১৬ নভেম্বৰ।ও ফৌবৌনাং—The struggle for the Bodo Language মুংনি দিছাপ আও দত্তো :

... Just after two months of the foundation of the Bodo Sahitya Sobha demand for the introduction of the Bodo language as medium of instruction in the schools was raised by submitting a memorandum to the state Government of Assam during the month of January, 1953 to the then Chief Minister of Assam Sri Bisnu Ram Medhi, the Assam Pradesh Congress

Chief Sri Bimala Prasad Chaliha and the members of the A. P. C.C session held at Dhubri by Sri Jogendra Kumar Basumatary, Joint Secretary, B. S. S., Sri Birendra Narayan Brahma Patgiri, Sri Dharanidhar Basumatary, Sri Madaram Brahma and Sri Satish Chandra Basumatary on behalf of the Bodo Sahitya Sobha.

বিনি উন।ও নূনী মৌনবাওয়া All Bodo Sahitya Sabha নিছাই দিছলায়—বড়ো : Bodo-মুংনি খৌবাং-বিলাই (Journal) নি Editorial Board নিবা বিখাঙা আফাংগিৰি মৌন বে Journal আ ইংৰাজী ১৯৫৫ চন।ও ছিগাং জৌনৌম মৌনী ।

শিবিলাং ৩/বহুমতাবী বিখাঙা এছেলৌ সমনি থাকায়লাৰী 'বড়ো সাহিত্য সভানি' আফাংগিৰিৰি বিবান লানানৈ হুবা মাওবৌনায় বাধাখৌ মৌনখিই বাওবা গৈয়া ১৯৫২ মাইথাইনি ১৬ নভেম্বৰ নিছাই ১৯৬৭ মাইথাইনি ১১ অক্টোবৰ চিম—১৪ বৌছৌৰ ১০ মাস ২৫ দিন ৩ জয়ভদ্র হাগজেৰ বিখাঙা বড়ো সাহিত্য সভানি আফাংগিৰি মৌন । ৩/হাগজেৰনি উন।ও ৩/বহুমতাবী বিখাঙা ইং ১৯৬৭ মাইথাইনি ১২ অক্টোবৰ নিছাই বিনি উন বৌছৌৰ (ইং ১৯৬৮ চন) গোৱালপাৰা মহকুমনি 'খাবা' আও (ছখনৈ খাৰি) জৌখুমনাই বৌছৌৰ জৌখুমমুছিম 'বড়ো সাহিত্য সভানি আফাংগিৰি মৌন ।

বিখাঙা দিনৈ গৈলিয়া । নাথায় বিখাং দিষ্ট্ৰিলাংমাই মাওখি আথুৱা বড়ো কাৰ্তাবী ফিচাফৌবখৌ আৰী বহুমনি গৌগ্ৰেছৌনানৈ থানাই হাবীফৌবখৌ হুবা বাওনী তুলুংগা হৌনী । ছাবায়খৌ বিখাংনি জীওৱা । ইংৰাজী ১৯৭৪-৭৫ মাইথাইনি 'ONZIMA' (অ'ঞ্জমা) নি নেহাখাবী অনজালু ফংবায় মুশী সোমেশ্বৰ ত্ৰফনি বাওৱৈ :—"মেউ দেহাজাং বাহা লুবেফিনৈ মেগনজাং আৰী গৌবৌস্থি গৈয়ে আখাট থাইনৈজাং বড়ো বিমানি শাজাছে কামানি মাওনানৈ নাংখাঙা ১৯৪৭ মাইথাইনি ১৬ নভেম্বৰ হব-খালি বে বহুমখৌ নাগাৰ লাভা । নিং বড়োনি গুদি ছেবতা আৰী বে বিমানি আগোমা ফিছা । নিংনি জীওৱা স্বৌগায়াও আলা আলা থাইখাং ।"

এছেনৌছে । মুশী ডিবেশ্বৰ নাৰ্জ্জাবী

হাৰি সিবিচুলা আংগা জীহীলাও ফুজিজাথাও মুখী সতীশ-
চক্ৰ বসুমতাৰী'নি গীথাৰ আখায়াও

— বাখুয় বিলাই —

নৈ জীহীলাও!

দিনৈনি বে গীথাৰ দিনাও নোংখো জীংনি গেজেবাও নান্নানৈ গমা-
মায়ৈনী জাং গীজোন বায়। লোগা, লোগা নোংনি বৈ-গোজো জাপাংগাং
জীহীলাও মুখীয়া জীংনি মীখাংয়াও বাখাংফৈয়া— জীউ নানচেয়াও জিবায়া
বালানী মাওনায় নোংনি হাৰিনি হাবাক্কা ফাবকা ফাৰ্জাং গাব্ জাং
জীংখা ফৈয়া। আয়ে হাৰিন আংগা জীহীলাও নোংনি বে সিবিচুলা
ফুজিথাও মুখীয়াও জাং গংগায়া।
আয়ে হাৰিনি আংগা!

নৌঙা বড়ো বিমানি সাচে আগমা ফিছা, বড়ো বিমানি ফিছা
যানানৈ—গীহীলাংনায় বড়ো হাৰিনি গেজেবাও জানোম লানানৈ বিছাবিনি
সাতৈ খান্দিখো নুনানৈ গাব্বাদাং যানাংগো নাথায় বে গাব্বনায়নি
দেংখায়ানা নোংনা হাদাংগোন গাহা—হাৰিনি অগেন জিংছিংগো বোশ্ৰাংনা
নৌঙা মৌনদাংগোন বাহা। বে বাহা গীহীজাং গীবা যানানৈ হাৰিনি
মৈলাখো শুশ্ৰাংনা নৌঙা বাদাংগোন বাদীৰবাউলি।
আয়ে মেংনা বৌঙে মাওচুলা!

ফবায়ছা ছেংগা বীছাবনিফায়না বিমানি বাও থুনলায়নি গেজেবজাং
গাওনি হাৰিনি অগেন মৈলাখো নৌঙা শুশ্ৰাংনা নাজাবাদাং বড়ো মহা-
সভা' গাইছোননাইনি গেজেবজাং গীদীলাংনায় হাৰিখো নোংখাৰ জীউয়ে
মাহাটেম মাইলৈ নাজাবায়া বেখো বয়বা বড়ো ফিছাক্কাৰ্ণা মৌনথিগো।
'ট্ৰাইবেল লীগ' দানানৈ বাজ্জনৈতিক আৰা সামাজিক লামায়াও বে হাৰিখো
মাত্ৰে ফহংনা নাজাবায়া বিনি খোবাংগাবা বট্ঠনিবা গীসা ছিঙাও গীজাং
পিংনায় দঙ। দিনৈ জীউনি বেলাছে সমাওবা নোংনি বে মাওনায়, বে
নাজানায়া জীবাথে। জাং বাখুয়া জীহীলাও নোংনি বে মেংনা বৌঙে আৰা
বানী বৌঙে মাওচুলা আখুগো। নোংনি বে হাৰিনি থাকায় মাওনাইখা
জীউ মৌনচেয়াও মাল্লাবা জীবগানদা?

নৈ গাওনি লুইবৌঙে!

নৌঙা বেল্লাৰ্ণা গাওনি নাংগোখো মানবীয়াথে। হাৰিনি নাজানায়া
হাৰিনি নাংগোনি লুইলুং দৈ দাহাবাও গাওনি গাছিক্কা ফাজাওনা
সুখ মৌননাইখো জাং ছাবায়খৰ হীয়া। নোংনি জীউয়াও বিনিখুই
দেবছিন হাবা যাবাওনা হাগো? বড়ো ফিছায়া নোংনি বে ধাবখো ছুখ'ন
হায়া। মাওলাং—আগফলাং জীহীলাও, জীউনি আগানফামবা গীসোনি
গীজান ফৈছালি হীছানী যুজিলাং। নোংনি জীউয়া গীজান ছুদেম যার্থাং
গোসাইয়া নোংনি গিদিং গীলাউ জীউ হীথাং। এছেনৌঙে — গীজানখাং

কোকৰাঝাৰ জিলা বড়ো সাহিত্য

সভানি বীছাবগাত্ৰৈ জথুমমা।

বল্লামগুড়ি (বিজনী)

১৪ জানুৱাৰী, ১৯৭৩ মাইথাং

নোংনি হাবায়াও গীমীয়া—

কোকৰাঝাৰ জিলা বড়ো

সাহিত্য সভানি মাদীৰ মাফৌৰ।

মাননীয়ে !

স্বদেশ আৰু স্বজাতি কল্যাণকৰ শ্ৰীযুত সতীশ্চন্দ্ৰ বসুমতাৰী
দেৱৰ চৰণ তলত !

হে মহান—

জয় জয়তে আপোনাক আমাৰ সৰ্বস্বত্বকৰণৰ সশ্ৰদ্ধাজলি শুভাশংকা
কৰিছোঁ। উত্তৰ কামৰূপ জিলাৰ কোকলাবাৰী, বিজনী মাজাৰ অন্তৰ্গত
আমি বাবাং বৰবাজাৰ অঞ্চল নিকটবৰ্তী নিবাসী সমূহ বাইজ শিক্ষাই-
দীক্ষাই সকলো পিনে পিছপৰা এযুটি জনজাতীয় বড়ো-কছাৰী সম্প্ৰদায়।
আমি তেনেই সংস্কাৰহীন আৰু অটল গৰ্ভত। পুৰুষানুক্ৰমে সঞ্জীৱিত
হৈ অহা নিশ্চলনীল বাৰ্থো ধৰ্ম্মই আমাৰ মাজত সম্প্ৰতি উচ্ছন্ন প্ৰায়।
পৰধৰ্ম্ম প্ৰাণ স্বধৰ্ম্মৰ প্ৰতি অনহেলা, বিদ্বেষ আৰু বিশ্বাসহীনতাই
আমাৰ এই অঞ্চলৰ বাইজৰ চলন্ত অন্ততম প্ৰথা। সেইয়ে আমাৰ
ইতিহাস বিবল ছুখৰ কাহিনী।

হে স্বজাতিৰ ভাগ্য নিয়ন্তা !

বাবাং বৰবাজাৰ আঞ্চলিক বাৰ্থো ধৰ্ম্ম সংঘই আপোনাৰ উপস্থিতি
কামনা কৰাত আমাৰ সৌভাগ্যৰ ফলত আপুনি বাইজৰ নয়ন সার্থক
কৰিছাহিহক। আপোনাৰ উপস্থিতিয়ে আজি এই অঞ্চলক আনন্দত
মুখৰিত কৰিছে। বাৰ্থো ধৰ্ম্মানুবাগী নিপুল জনতাট যেন পৰমুখাপেক্ষী
হৈছে আপুনি অগণ অনুরক্ত কছাৰী সম্প্ৰদায়ৰ ভাগ্য নিয়ন্তা !
হে ভাৰত পূজাৰী পিতা !

আপোনাৰ পৰা আমি ধন-ঐশ্বৰ্য্য বিভূতিৰ আশা বুকুত বন্ধা নাই।
অনুমাত্র বিছাৰিছোঁ।—আপোনাৰ শুভেচ্ছা বচন, শুভাশীষ, ধৰ্ম্মৰ প্ৰতি
পূৰ্ণ শ্ৰীতি বিশ্বাসৰ গুণ, উৎসাহ-প্ৰেৰণা, এক পৰিবেশৰ পথ আৰু
শুভক্ষণ।

হে অভাগত পূজনীয় অতিথি !

ভোগালী বিহুৰ বাৰ্থো উপাসনা উৎসৱ আয়োজনত নিমন্ত্ৰণ জনাই
আপোনাক আজি আমি কি বস্তুদি পূজিম ! আমি তেনেই সৰ্বভাৰা
আপোনাক পূজিবলৈ আছে মাথোন নিবন্তৰে দিয়া কৃতজ্ঞ।

“নিৰ্বাচকৰ পৰমেশ্বৰে আপোনাৰ কুশল কৰিব।”

বাবাং বড়োবাজাৰ বাৰ্থো দীহীৰীম
দালায় আফাৎ

দানায় বাঁচীৰ— ১৩৭৬ চন
পোঃ বেতবাৰী।

ধন্যবাদান্তে,

উপাসক—

বাবাং বড়োবাজাৰ আঞ্চলিক
বাৰ্থো ধৰ্ম্ম সংঘ।

১৫/১/৭১ ইং (১ মাঘ)

ই কলিগ্রা
মাইনাও প্রেস, কলকাতা

বেঙ্গল-১'০০-বাং